

Saopštenje o smernicama za Evropu

■ Procena poverenja i nepoverenja građana u organe upravljanja

Sistemi demokratskog upravljanja zavise od angažovanog i kritički nastrojenog građanstva koje učestvuje u izbornim procesima, kritički prati aktivnosti vlade, i brani svoja prava kada se suprotstavlja štetnim odlukama. Zasnovani su, dakle, na formi kritičke ili budne podrške političkim institucijama i političkim procesima, a ta podrška podrazumeva poverenje kao i nepoverenje. Ovo znači da slepo poverenje u institucije, kao i cinično nepoverenje, verovatno podjednako stvaraju probleme za demokratske sisteme vladavine. Ali kako izgleda javna podrška u vremenima rastućih kriza i neprestanih transformacija? Koliko ljudi još veruju političkim radnicima, političkim institucijama, i demokratskom sistemu? Koliko je ojačao osećaj nepoverenja, izvan demokratski poželjnih formi budnog ili prosvećenog nepoverenja?

Istraživački projekat EnTrust, koji finansira program Evropske Unije Horizon2020, posvećen je istraživanju poverenja i nepoverenja u organe upravljanja u sedam evropskih država, na nivoima samih država i na nivou EU, da bi našao odgovor na ova pitanja. Posvetio je jedan radni paket istraživanju pojedinačnih determinanti političkog poverenja/nepoverenja i njihovih efekata i implikacija za politike. Konkretno, ovaj radni paket je koristio multimetodski pristup (veb upitnike i onlajn deliberativne eksperimente) da bi ponudio vredne uvide za kreatore politika koji žele da razumeju rasprostranjenost i motivatore poverenja i

nepoverenja u političke institucije i, još bitnije, kako se oblikuju ovi stavovi. Na osnovu okruglog stola, održanog u junu 2023, koji je uključio predstavnike civilnog društva i Generalni direktorat za pravdu i potrošače Evropske komisije u diskusiju o nalazima i implikacijama ovog istraživanja, ovo saopštenje o smernicama nudi preporuke čiji je cilj da se (ponovo) ustanovi poverenje u političke institucije, istodobno prepoznajući ispoljavanja nepoverenja kao važnog preduslova demokratskog sistema. Na osnovu ovoga, izdvojene su četiri preporuke.

#1: Boriti se protiv korupcije i neetičkog ponašanja na svim nivoima vlasti i pokazati integritet

Korupcija je prestup koji ne samo što nepovratno uništava poverenje, nego takođe izaziva razočaranost i cinično nepoverenje. Stoga je ključno ustanoviti i sprovesti stroge antikorupcijske mere na svim nivoima vladavine. Ove mere pokazuju posvećenost odgovornosti i etičkom ponašanju, koji pak obnavljaju pouzdanost i mogu pojačati poverenje pokazujući da su zvaničnici posvećeni javnom interesu.

Vlade i političke institucije bi na svim nivoima trebalo da sprovedu sveobuhvatnu procenu svojih unutrašnjih struktura, da bi sprečile koruptivno ponašanje, nepravilnosti, i odlaske političara u lobiste. Ove mere bi trebalo da

uključuje i kodeks ponašanja koji je primenjiv na sve nivoe vlasti. Na nivou EU, treba ojačati ulogu Evropskog Ombudsmana. Vezano za ovo, čini se da je transparentnost posebno bitan problem kojem bi politike EU trebalo da posvete dodatne napore. Da bi se sprečila korupcija, trebalo bi da bude transparentno sa kime se sastaju donosioci odluka i zaposleni na svim nivoima. Na nivou EU, ovo uključuje direktore Komisije, predsedavajuće Komiteta Parlamenta, i članove Saveta, između ostalog. Trebalo bi redovno obelodanjivati detaljnu evidenciju svih poslovnih sastanaka, što bi obuhvatalo čitav raspon raznovrsnih susreta, uključujući one koji su održani onlajn ili putem telefonskog razgovora, kao i one označene kao neformalne. Ova praksa bi ustanovila transparentnost u legislativnom procesu, dajući 'autsajderima' uvid u uticaje koji oblikuju zakone ili politike.

Istovremeno, države članice i EU bi trebalo da usvoje visoke standarde informisanja javnosti, uključujući informisanje kroz temeljnu reviziju postojećih pravila. Pravila u vezi sa otkrivanjem dokumenata i zapisa javnosti ne bi trebalo da se zloupotrebljavaju da se sakriju informacije od javnosti. Kad je u pitanju upravljanje u EU, ovo uključuje objavljivanje evidencije glasanja država članica u pripremnim radnim grupama Saveta.

#2: Obezbediti snažnu ulogu lokalnih vlasti u okviru jasnog upravljačkog sistema sa više nivoa da se dobije poverenje javnosti

Lokalna demokratija igra posebno važnu ulogu za građane i ima odlučujući uticaj na njihove stavove i predstave o demokratskoj politici. Iz ovog razloga, ključno je garantovati funkcionalnost i kredibilitet lokalnih institucija i političkih procesa u okviru sistema sa jasnom

podelom odgovornosti i moći donošenja odluka između različitih nivoa upravljanja. Glasovi i perspektive lokalnih i regionalnih vlasti trebalo bi da budu zastupljeni u nacionalnim i evropskim, ali i globalnim forumima upravljanja. Istovremeno, ključno je ustanoviti mehanizme koji garantuju transparentnost i odgovornost u okviru lokalnih, regionalnih, nacionalnih i evropskih institucija.

Političari i političke institucije treba da iskoriste poverenje javnosti u lokalne vlasti da (ponovo) izgrade poverenje u predstavničku demokratiju. Treba da priznaju ključnu ulogu lokalne demokratije u izgradnji evropske demokratije i da osnaže lokalne i regionalne vlasti da olakšaju građansko učešće i pozabave se najhitnijim problemima građana, negujući time poverenje tako što pokazuju pristupačno upravljanje. Mogućnosti lokalnih i regionalnih vlasti trebalo bi ojačati kroz adekvatne resurse, tehničku podršku, i pravne okvire. Ovo će im omogućiti da primene inicijative otvorene vlasti koje promovišu transparentnost, učešće, i odgovornost.

Lokalne vlasti trebalo bi da ustanove platforme za ulazak u kontakt, diskusiju, i partnerske odnose sa građanima i rezidentima, lokalnim organizacijama, i drugim interesnim grupama i pojedincima. Javno uključivanje i učešće bi trebalo da se odvija i van izbornih procesa. Lokalne vlasti bi trebalo da olakšaju direktnu demokratiju na lokalnom nivou koja bi uključila sve građane i rezidente, uključujući marginalizovane grupe.

#3: Promovisati deliberativnu demokratiju

Evropska Unija i države članice trebalo bi da razviju, finansiraju, i primene inicijative koje integrišu prakse deliberativne demokratije u javne procese donošenja odluka, u ulozi koja

bi dopunjavala pojačan dijalog sa građanima. Uključujući građane u odlučivanju o ključnim temama, vlade mogu da ojačaju javno poverenje u institucije. Građani koji su uključeni imaju veće šanse da veruju institucijama ukoliko vide da se njihovi glasovi vrednuju i razmatraju za vreme kreiranja politika. Pojačanje komunikacije između institucija i javnosti je ključno za izgradnju razumevanja i negovanje uključivanja.

Deliberativni procesi nam omogućavaju da prikupimo uvide u prioritete javnosti, kao i vrednosti ali i potencijalne kopromise, što može pomoći kreatorima politika da se nose sa teškim odlukama istodobno održavajući transparentnost i legitimnost. Deliberativni forumi pospešuju učenje, kolaborativne diskusije, i formulaciju informisanih preporuka na predloge politika. Trebalo bi da se održe pred određene vrste javnih odluka i uključe pojedince iz različitih miljea. Vlade bi trebalo da se pridržavaju principa koje je predočio Savet Evrope u Preporukama za sprovođenje deliberativnih procesa da bi se ustanovili precizni međunarodni standardi. Preporuke uključuju: ustanovljavanje pravnog okvira; pružanje jasnih informacija o propisima i planovima vezanim za takve procese; i obezbeđivanje pravedne zastupljenosti i odgovornosti.

Ukoliko format zahteva moderatore, ključno je biti transparentan o tome kako se oni biraju. Usto, ne bi trebalo da imaju konkretne interese u vezi sa temom koja se raspravlja. Kad su u pitanju razgovori sa ekspertima i kreatorima politika, organizacijama civilnog društva treba dati adekvatan prostor da daju svoje doprinose. Dodatno, treba promovisati debatne formate između različitih interesnih grupa i pojedinaca, kao i mogućnost da publika postavi detaljna pitanja. Inicijative bi trebalo da uključe mehanizme koji bi procenili

mišljenja učesnika pre i posle rasprave da bi se izmerile promene u percepciji pristupačnosti i efikasnosti vlasti.

Lokalne vlasti bi trebalo da oforme savetodavne panele građana koji stalno pružaju uvide u čitav niz tema tokom dužeg vremenskog perioda. Stalnu skupštinu građana bi trebalo ustanoviti da bi inicirala savetodavne panele građana i dala im autoritet da određuju teme za koje se traže preporuke. Dodatno, građani i drugi rezidenti bi trebalo da dobiju mogućnost da iniciraju predstavnički deliberativni proces kroz sistem peticija kada se dostigne određeni prag podrške. Trebalo bi da postoje standardi i strukture podrške za one koji nameravaju da započnu deliberativnu inicijativu. Zakoni bi trebalo da propišu da rezultati predstavničkih deliberativnih procesa budu deo lokalnog strateškog planiranja, time integrišući perspektive građana u ključne lokalne politike.

#4: Promovisati tradicionalne, nekonvencionalne, i nove oblike građanskog učešća mladih

Pošto mladi, uopšteno gledano, imaju niže nivoe poverenja u institucije, a niži nivoi poverenja su povezani sa učestvovanjem u nekonvencionalnim oblicima političkog učešća, od velike je važnosti da institucije preduzmu mere da prošire mogućnosti uključivanja u kreiranje politika za mlade ljude, ne ograniče mogućnosti preduzimanja nekonvencionalnog političkog učešća, i ozbiljno razmotre zahteve vezane za politike koji proizilaze odatle. Ovo je ključno za razvoj institucionalnog poverenja, jer nekonvencionalni oblici političkog učešća predstavljaju način da se problemima mladih da 'glas' u okviru sistema, umesto da oni iz sistema 'izađu'. Reakcija institucija ima presudni uticaj na to da li učesnici u

ovakvim akcijama osećaju da ih je neko 'čuo', što će povećati njihovo poverenje u institucije, ili ne, što može izazvati dalje nepoverenje.

EU i države članice treba da priznaju diverzitet među mladima i uzmu u obzir faktore poput roda, socio-ekonomskog porekla, i geografske lokacije. Trebalo bi da kroje politike i metode učešća kroz integraciju mladih u glavne tokove da bi odgovorili na jedinstvene potrebe i preference različitih profila. Aktivnosti bi trebalo da budu relevantne i u skladu sa interesovanjima i sposobnostima mladih, što će obezbediti da ove akcije imaju težinu.

Svi nivoi vlasti bi trebalo da razviju strategije koje će ohrabriti mlade odrasle ljude da učestvuju u izborima. Ovo bi moglo da uključi korake kao što su razmatranje ideje da se spusti starosna granica za glasanje, automatska registracija glasača, i lako dostupne informacije o kandidatima i temama. Politička komunikacija treba da bude proširena na društvene medije i onlajn platforme da bi uključila mlade ljude u politiku. Efikasnost strategija usmerenih ka promovisanju građanskog učešća mladih ljudi trebalo bi redovno da se procenjuje i prilagođava promenljivim društvenim dinamikama, da bi se obezbedila njihova relevantnost.

Trebalo bi razmotriti spuštanje starosne granice za kandidaturu da bi se povećala zastupljenost mladih pojedinaca i pozabavilo među-generacijskim disbalansima, kao i uvođenje kvota za mlade u Evropskom i nacionalnim parlamentima. Ove kvote bi trebalo da budu prilagodljive i da odražavaju proporciju mladih ispod 35 godina starosti u populaciji, što bi obezbedilo efikasnu zastupljenosti. Regulatorna finansiranja kampanje bi obezbedila da finansijska ograničenja ne sprečavaju mlade političare da se kandiduju.

EU i države članice treba da podržavaju legitimnost protesta i građanske neposlušnosti kao validnih oblika uključenja i osude bilo kakve pokušaje da se ovakve aktivnosti etiketiraju kao negativne. Ove aktivnosti nailaze na pozitivne reakcije kod mladih u vezi sa njihovim problemima i omogućavaju im da aktivno utiču na političke odluke. Slušanje i razumevanje ciljeva mladih aktivista trebalo bi da bude prioritet. Vlade bi trebalo da usmere resurse ka inicijativama koje osnažuju mlade ljude da vode projekte koji se bave društvenim problemima i ohrabruju učešće u organizacijama civilnog društva. Trebalo bi da kreiraju prostore u kojima se njihovu glasovi mogu čuti u širim diskusijama i akcijama.

Kada procenjuju nekonvencionalno političko učešće, vlade bi trebalo da razmotre presek različitih identiteta, poput starosti, roda i etniciteta, kao i pitanja poput društvene pravde i klimatskih promena. Istovremeno, trebalo bi da pokažu svest o tome na koji način ovi preseki utiču na prilike i na oblike učešća.

Vlade bi trebalo da ustanove smislene inicijative za konsultovanje mladih, i da ojačaju već postojeće, tako što će ih aktivno integrisati u osmišljavanje, sprovođenje, nadzor, i procenu politika i inicijativa. Ovo neguje osećaj aktivnog građanstva i kontrole. Trebalo bi da kreiraju onlajn platforme gde mladi pojedinci mogu lako učestvovati u diskusijama, debatama, i donošenju odluka. Za ovaj poduhvat bi trebalo da sarađuju sa organizacijama mladih i pokretima na terenu da zajednički razviju politike, inicijative, i kampanje koje su u skladu sa interesima mladih pojedinaca.

Zaleđe istraživanja: dokazi u prilog

Projekat EnTrust, pod vođstvom Univerziteta društvenih i političkih nauka Pantejon u

Grčkoj, organizovao je onlajn upitnike u sedam država (Češka, Danska, Nemačka, Grčka, Italija, Poljska, Srbija) da izmeri političko poverenje i nepoverenje u organe upravljanja, i identifikuje različite oblike političkog nepoverenja, razume uzroke i posledice političkog nepoverenja, i istraži potencijalne lekove koji bi se mogli sprovesti kroz politike. Upitnici su ciljali reprezentativni uzorak opšte populacije i dobili oko 2.000 odgovora po državi. Terenski rad se odvijao od januara do maja 2023. (a u Srbiji delimično i u avgustu 2023).

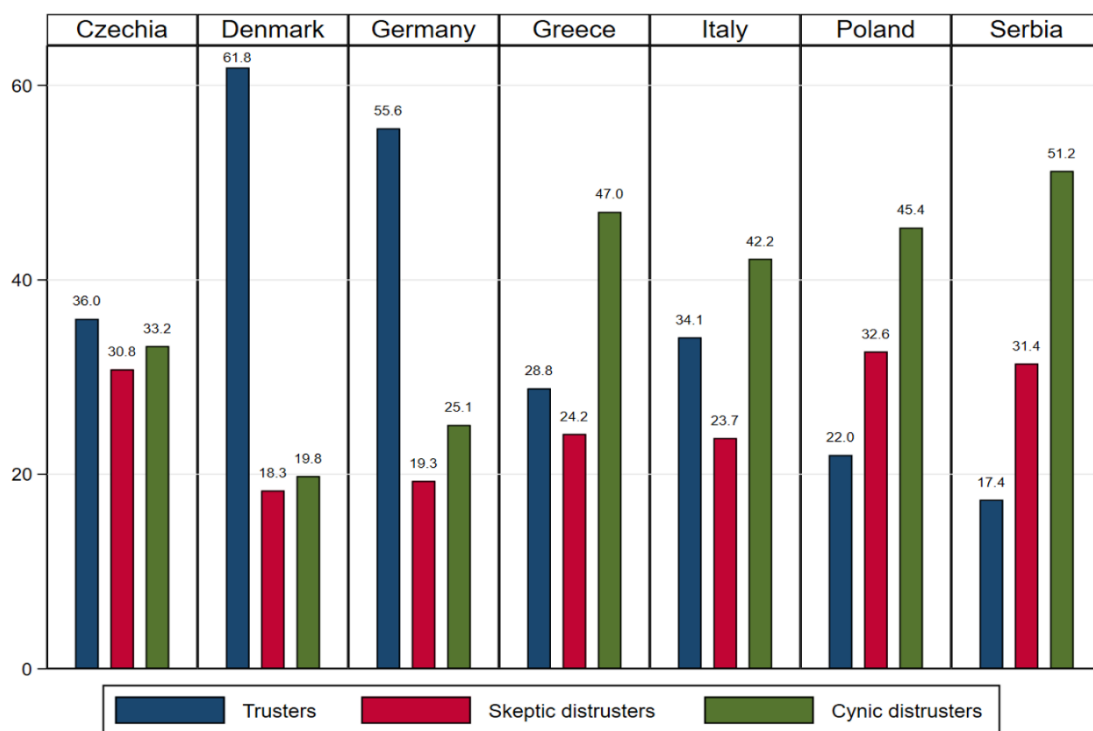
Paralelno, pod vođstvom Univerziteta u Sijeni u Italiji, EnTrust je sproveo onlajn deliberativne eksperimente sa građanima i političkim predstavnicima u četiri države (Italija, Danska, Grčka, Poljska). Cilj eksperimenata bio je da isproba efekte deliberacije o politikama na poverenje i nepoverenje u organe upravljanja. Ukupno je 90 građana učestvovalo u onlajn deliberativnim upitnicima. Fokus je bio na

klimatskim promenama, posebno zagađenju plastikom, i održivoj mobilnosti. Nalazi istraživanja pružaju snažne dokaze za relevantnost osnovnih problema i preporuka navedenih gore.

Ključni nalazi

Etičnost političkih institucija i političara se često dovodi u pitanje

Među ispitanicima reprezentativnog uzorka populacije u sedam država, 55% je smatralo da se prema političkim institucijama uvek treba odnositi sa sumnjom, bez obzira na to da li su vredne poverenja ili ne. Ovo mišljenje je bilo posebno primetno u Grčkoj (70%) i Srbiji (66%), a manje zastupljeno u Italiji (43%), Češkoj (47%), i Poljskoj (45%). Sa izjavom 'bez obzira na to šta ljudi rade, političke institucije nikad ne mogu biti vredne poverenja jer je čitav politički sistem nepopravljivo pokvaren i

ne može mu se verovati' slagalo se od 37% ljudi u Danskoj do 60% u Grčkoj.

Zanimljivo je primetiti da nivo javnog nepoverenja u političare nije znatno viši od nepoverenja u institucije. Zapravo, gotovo isti procenat ispitanika (t.j., 59%) veruje da se na političare ne može osloniti (od 68% u Poljskoj do 43% u Danskoj). Međutim, procena političara dosta varira, u zavisnosti od toga koji aspekt poverenja u njih se posmatra. Glede poštenja, udeo od čak 70% svih ispitanika veruje da političari lažu da bi napredovali (od 83% u Poljskoj do 55% u Danskoj). Istovremeno, samo 20% ispitanika veruje da političari kompetentno donose odluke (samo 13% u Srbiji i Poljskoj), a skromnih 21% veruje da političari poštuju zakone dok su na vlasti (od 11% i 13% u Srbiji i Poljskoj do 33% i 35% u Nemačkoj i Danskoj).

Za preporuku #1, najvažnije je primetiti da različiti nivoi političkog poverenja snažno odražavaju percepciju korupcije u nacionalnim uzorcima u našem upitniku. Uopšteno, znatan udeo ispitanika je svedočio da je korupcija raširena u njihovim državama: 31% veruje da je veoma raširena, dok 40% veruje da je dosta raširena. Bitno je ukazati na to da su Grčka i Srbija najekstremniji slučajevi, gde 92% i 89% ispitanika veruje da je korupcija veoma ili dosta raširena. Najniže vrednosti u smislu percepcije korupcije se nalaze u Danskoj (samo 6% veruje da je korupcija veoma raširena i 22% veruje da je dosta raširena) i Nemačkoj (odgovarajuće cifre su 12% i 40%). Ostale tri države se nalaze između ovih pomenutih rezultata.

Lokalnim i regionalnim vlastima se veruje više nego nacionalnim vladama

Kako pokazuje naše ispitivanje reprezentativnog uzorka populacije, poverenje građana se

značajno razlikuje u zavisnosti od nivoa vlasti. Na skali od 0 ('nimalo poverenja') do 10 ('potpuno poverenje'), ispitanici iz Danske i Nemačke su locirani oko sredine glede poverenja u svoje nacionalne vlade. Ispitanici iz Češke, Grčke, Italije, Poljske i Srbije su se pozicionirali u donjoj polovini skale. U svim državama (sem Srbije), poverenje u regionalne i lokalne vlasti bilo je više za u proseku oko jedan poen (videti Preporuku #2). U Češkoj, Danskoj, Nemačkoj i Srbiji, poverenje u EU bilo je slično ili neznatno niže nego poverenje u nacionalnu vladu. Ovaj obrazac je bio izokrenut u Grčkoj i Italiji. U Poljskoj, poverenje u EU bilo je znatno više nego u nacionalnu vladu. Sveukupno, poverenje u različite nivoe upravljanja bilo je najniže u Srbiji i najviše u Danskoj i Nemačkoj.

Među ispitanicima u anketi, 43% je smatralo da bi politički sistem zavređivao više poverenja ukoliko bi nacionalne vlade prenosile više kontrole na lokalne i regionalne vlasti. Suprotno ovome, 18% se nije slagalo sa ovom izjavom. Treba primetiti da je nešto više od polovine ispitanika u Poljskoj ukazalo na to da bi decentralizacija povećala poverenje u politički sistem.

Različiti uticaji učešća eksperata i političara u deliberativnim forumima

Po rezultatima naših onlajn deliberativnih eksperimenata, učešće u deliberativnim forumima ne utiče značajno na nivoe samoproglašenog poverenja u institucije. Ovo statističko zapažanje, međutim, ne znači da su političke deliberacije nebitne. Ono što naši eksperimenti pokazuju jeste da sklonost da se veruje političkim institucijama neće biti promenjena kratkim deliberativnim intervencijama, već pre dugotrajnijim iskustvima političke uključenosti i interakcije. Ovo očekivanje je opravdano kada pogledamo efekte koje su

naši deliberativni eksperimenti uspjeli da detektuju, s obzirom na to da ukazuju na indirektno efekte na političko poverenje. Prvo, učesnici u deliberacijama sa političarima imaju uticaj na preferencu ka deliberativnim procesima kreiranja politika. Ovaj efekat varira u zavisnosti od ideoloških orijentacija, budući da se preferencija povećava kod levo orijentisanih ispitanika, dok uglavnom smanjuje nivoe percipirane efikasnosti građana među desno orijentisanim ispitanicima. Činjenica da su se deliberativni eksperimenti bavili diskutovanjem problema vezanih za životnu sredinu možda je ohrabrila ove prve i obeshabrile potonje. Drugo, podaci sugerišu da interakcije sa profesionalnim političarima u deliberativnim forumima smanjuju individualne preference ka tehnokratskim procesima kreiranja politika (suprotno se dešava posle interakcijama sa ekspertima), time pokazujući da povećava poverenje u političke procese donošenja odluka. Treće, interakcije sa ekspertima navode progresivne ispitanike da više daju na važnosti formama 'politika životnog stila' (t.j., naglašavanje političkog značenja pripisanog stilovima konzumiranja koji štite životnu sredinu), pokazujući time da su učesnici naučili da razmišljaju o svom ličnom učešću u rešavanju problema. Na kraju, najjasniji rezultat ukazuje na snažno smanjenje populističkih stavova među ispitanicima koji su se uključili u deliberativne forumne koji su sadržali ekskluzivne interakcije sa profesionalnim političarima. Sveukupno, naši nalazi pokazuju da deliberacije sa političarima i ekspertima imaju pozitivan uticaj na spremnost građana da pripišu važnost učešću u politici i donošenju odluka, time indirektno doprinoseći informisanim ili skeptičnim formama poverenja u političke institucije.

Nizak nivo poverenja među mladima i onima uključenim u nekonvencionalne forme političkog učešća

Bitno je primetiti da su mladi ispitanici (18-29 godina) imali u proseku niže nivoe poverenja u svoje nacionalne vlade nego starije starosne grupe. Ovo zapažanje je ponovljeno u svakoj državi, sem Češkoj, gde se čini da je odnos između poverenja u vladu i starosti obrnut. Dalje, u Grčkoj i Italiji, prosečni nivoi poverenja u vladu bili su gotovo jednaki među grupama starosti 18-29 i 30-49, a oba niži nego kod grupa starosti 50-64 i 65+. konačno, Srbija je činila delimičan izuzetak, gde je grupa starosti 30-49 pokazivala najniže nivoe poverenja u vladu u poređenju sa ostalim starosnim grupama.

Nalazi ankete pokazuju korelaciju između poverenja u nacionalne vlade i uključenosti u konvencionalne oblike političkog i građanskog učešća, koji obuhvataju glasanje na izborima, rad na političkim kampanjama, volontiranje u zajednici, i volontiranje ili doniranje za nevladine organizacije. Suprotno ovome, ljudi koji imaju niže nivoe poverenja skloniji su tome da budu uključeni u nekonvencionalne oblike političkog i građanskog učešća (t.j., učešće u demonstracijama, ulične akcije, štrajkovi, ili bojkot proizvoda). Ovi nalazi važe za sve pojedine države, sa neznatnim brojem izuzetaka, (npr., ljudi koji rade u političkim kampanjama i volonteri u NVO u Italiji ispoljavaju, u proseku, niže nivoe poverenja u vladu). Ovi nalazi pokazuju da su segmenti mlađe generacije skeptični prema predstavničkoj demokratiji sa opcijama učešća i političkim institucijama ali ispoljavaju oblike političkog uključivanja van konvencionalnih oblika učešća. Nizak nivo poverenja je stoga izraz niskog puzdanja u predstavničke institucije demokratskih sistema, a ne nužno u samo demokratsko upravljanje

(npr., plebiscitarno, asocijaciono, ili deliberativno). Ovo zapažanje je često istaknuto u prethodnim istraživanjima, koja pominju 'kri-tičko građanstvo' koje favorizuje nove oblike političkog ponašanja i tako može doprineti re-vitalizaciji demokratskog sistema upravljanja.

Parametri istraživanja i informacije o projektu

Projekat EnTrust finansira EU u kontekstu pro-grama Horizon2020 Research and Innovation (Ugovor o finansiranju br. 870572). Preporuke i nalazi predstavljeni u ovom saopštenju o smernicama zasnovani su na Integrisanom izveštaju o oblicima, determinantama, efek-tima i lekovima za poverenje i nepoverenje, kao i na ekspertskom okruglom stolu održa-nom između tima istraživača i sledećih struč-njaka: Gabriella Civico (Civil Society Europe/E-uropean Volunteer Centre), Camille Dobler (Missions Publiques), Damian Boeselager (Član Evropskog parlamenta, Zeleni/EFA), Kristóf Papp (Evropski forum mladih) i Srd Ki-sevic (DG JUST, Evropska komisija).

Konzorcijum projekta EnTrust sastoji se iz o-sam partnerskih timova koji sprovode aktivno-sti istraživanja i diseminacije rezultata u se-dam država (Češka, Danska, Grčka, Italija, Ne-mačka, Poljska i Srbija) i na nivou EU. Njegov radni plan sadrži sedam radnih paketa posve-ćenih sistematskoj analizi i refleksiji različitih aspekata svake teme:

1. Teorijski i normativni temelji poverenja i ne-poverenja
2. Poverenje i nepoverenje na lokalnom nivou javnih politika

3. Uloga demokratskih društvenih pokreta u stvaranju poverenja i nepoverenja
4. Uloga medija u izgradnji poverenja i nepo-verenja: Informacija ili polarizacija?
5. Uvid razvojne psihologije u poverenje i ne-poverenje
6. Procena poverenja i nepoverenja građana u strukture upravljanja: forme, determi-nante, efekti i lekovi
7. Civilizovanje poverenja i nepoverenja: uzori i preporuke

Dalji radni paketi su posvećeni diseminaciji, primeni i prenošenju istraživanja, kao i te-mama vezanim za upravljanje i etiku.

Više informacija o projektu EnTrust možete naći na www.entrust-project.eu.

Konzorcijum:

[Civilno društvo Evrope](#) (Brisel, Belgija)

[Masarikov univerzitet](#) (Brno, Češka)

[Univerzitet društvenih i političkih nauka Pan-tejon](#) (Atina, Grčka)

[Univerzitet u Beogradu, Institut za filozofiju i društvenu teoriju](#) (Srbija)

[Univerzitet u Kopenhagenu](#) (Danska)

[Univerzitet u Zigenu](#) (Nemačka)

[Univerzitet u Sijeni](#) (Italija)

[Univerzitet u Varšavi](#) (Poljska)

Linkovi ka nalogima na društvenim mrežama

Kontakt

Prof. dr Christian Lahusen
Kordinator projekta
Univerzitet u Zigenu
Katedra za društvene nauke
Adolf-Reichwein-Str. 2
57068 Siegen – Germany

e-mail: entrust@uni-siegen.de

Carlotta Besozzi
Partnerka na projektu
Civilno društvo Evrope
Rue du Congrès 13,
1000 Brussels – Belgium

e-mail: contact@civilsocietyeuropa.eu

Informacije o projektu

Tip projekta: Kolaborativni projekat
Poziv: H2020 SC6 GOVERNANCE-01-2019: Trust in Governance
Početak realizacije: Februar 2020
Trajanje: 48 meseci
Kordinator: Prof. dr Christian Lahusen, Univerzitet u Zigenu
Ugovor o finansiranju br.: 870572
Budžet projekta iz fonda EU: € 2.978.151,25

Ovaj projekat se finansira iz programa istraživanja i inovacija Evropske unije Horizon 2020 pod ugovorom o finansiranju br. 870572. Za sadržaj ove publikacije odgovorni su isključivo autori i on ne odražava nužno stavove Evropske unije.

www.entrust-project.eu